

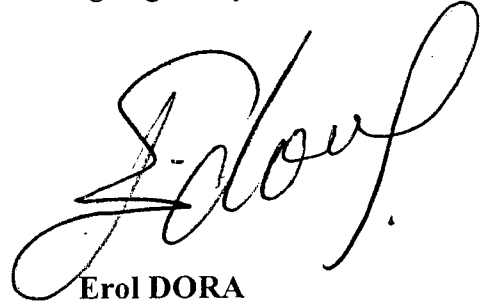

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2213
Tarih : 09.06.2016

6630

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın İsmet YILMAZ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 2014'ün son aylarında Mansur Yalçın ve diğerleri Türkiye kararını açıkladı. Kararda, Türkiye'deki Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) derslerinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 1 no'lu Ek Protokolü'nün 2'nci maddesinde düzenlenen eğitim özgürlüğüne aykırı olduğu sonucuna ulaşıldı. AİHM'in ulaştığı bu sonuç, ilk değildir. AİHM, daha önce de, 2007 yılında verdiği Hasan ve Eylem Zengin Türkiye kararında aynı yönde bir sonuca ulaşmıştı.

AİHM aldığı kararı 3 ilkeye dayandırmıştır:

- Devletin dinlere karşı tarafsızlık yükümlülüğü bulunması,
- Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin çoğulcu ve nesnel bilgilerle öğretilmesi,
- Bu dersin ebeveynlerin inançlarını dikkate alarak, o inançlara saygı gösterecek biçimde vermesidir.

Eleştirelilik, nesnellik ve çoğulculuk içermeyen DKAB dersinden muafiyet hakkı, sadece Hristiyanlık ve Musevilik dininin mensuplarına tanınmaktadır. Herhangi bir dinsel inanca mensup olmayanlar ve Sünni İslam dışındaki din ve inançlara mensup kişilerin muafiyeti konusunda ise açık bir düzenleme yoktur. Ayrıca, Sünni İslam inancına mensup kişilerin çocuklarına da muafiyet tanınmamıştır. Dileyen ebeveynlere koşulsuz muafiyet olanağı sağlanmaması da Sözleşmeye aykırıdır.

Çocukların, DKAB dersinden muaf olabilmeleri için ebeveynlerinden gerekçe, belge vb. istenmesi, ebeveynlerin, dini ve felsefi inançlarını açığa çıkarmaya zorlanmalarına yol açabilir. Bu ise; inanç sahiplerini, idari makamlarla olan ilişkilerinde ve hatta iş ortamlarında ‘ayrımcılık riski’ taşıyan durumlarla karşı karşıya bırakabilir. Bu da Sözleşmeye aykırıdır.

Anılan tespitler doğrultusunda geçmişte AİHM’de Danimarka, İsveç, Norveç aleyhine yapılan başvurularda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bugün Avrupa’da dini öğretimle ilgili olarak, öğretim yöntemlerinin çeşitliliğine rağmen üye devletlerin neredeyse tamamı, din dersi yerine farklı bir ders alma olanağı vermek veya din dersini alıp almama özgürlüğünü tamamen öğrenciye sunmak suretiyle öğrenciler için en azından bir muafiyet mekanizması öngörmektedir.

Bir insan hakkıyla ilgili olan bu kararın gereği, Türkiye’nin uluslararası hukuk ve anayasa bakımından yükümlülüğünü yerine getirmek için yapması gereken; “Eğitim alanında, ailelerin inançlarına saygıyı ve onlara dinsel inançlarını açıklamak zorunda bırakmayacak uygun araçların temin edilmesi, DKAB dersi müfredatı ve pratiğinin bilimsel/kültürel bir derse dönüştürülmesi ve/veya bu derse muafiyet tanınması” biçiminde düzenlemeler bulunmaktadır:

Bu bağlamda;

1. Türkiye, AİHS’in 46’ncı maddesi uyarınca kesinleşen Mansur Yalçın kararına uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğü, Türkiye’nin din dersini zorunlu olmaktan çıkarmasını gerektirmektedir. Bu konuda bakanlığınızın somut bir eylem planı bulunmakta mıdır?
2. Bakanlığınızın konuyla ilgili yürütmekte olduğu çalışmaların somut bir takvimi bulunmakta mıdır? Mahkeme kararları doğrultusunda gereken düzenlemeler ne zaman hayata geçirilecektir?